

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Vår fil: B15-CL013
Deres ref: 15/1514-1
Vårt Arkiv: 402
Saksbehandler: Cato Lie

Oslo 11. juni 2015

Hørings svar – forslag om endring av Lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter

Vi viser til deres brev datert 17. mars 2015.

1. Innledning

FFO har i et tidligere høringssvar på forslag til forenkling av det norske anskaffelsesregelverket datert 31.10.14, redegjort for ulike sider ved dagens anskaffelsesregelverk som etter vår oppfatning ikke fungerer. Vi er derfor positive til mange av forenklingforslagene i høringsnotatet av 17. mars 2015.

Anskaffelsesregelverket praktiseres i dag svært strengt blant annet på hjelpemiddelområdet og kommuners anbudsutsetting av ressurskrevende brukere, det genererer høye kostnader og er preget av unødvendig byråkrati. Pris er, slik vi ser det, blitt vektlagt høyere enn kvalitet ved svært mange offentlige anskaffelser som berører våre grupper, noe vi mener er svært bekymringsfullt.

Vi vil i dette høringssvaret fokusere på tre punkter, forslaget om å oppheve bestemmelsen om universell utforming i § 6 i Lov om offentlige anskaffelser, hvorfor brukersensitive anskaffelser bør unntas fra loven, samt muligheten for å reservere konkurranser for ideelle organisasjoner, hvor unntaket foreslås fjernet.

2. FFOs hovedsynspunkter

- FFO går imot forslaget om å fjerne bestemmelsen om universell utforming i loven.
- FFO mener at brukersensitive anskaffelser må unntas fra loven.
- FFO går imot forslaget om å fjerne unntaket for ideelle organisasjoner og at disse fortsatt skal kunne være tilbydere av helse- og sosialtjenester slik det praktiseres i dag.

3. FFOs vurderinger

Universell utforming

FFO er generelt positiv til en forenkling av anskaffelsesregelverket og en oppmykning av praktiseringen av Lov om offentlige anskaffelser.

Vi går imidlertid mot forslaget om å fjerne bestemmelsen om universell utforming i loven.

Regjeringen har en visjon om at Norge skal være universelt utformet innen 2025, noe som kun er 10 år frem i tid. Vi mener at å opprettholde formuleringen i loven er et viktig bidrag for å nå denne visjonen.

FFO ønsker derfor å opprettholde formuleringen i Anskaffelsesloven § 6 som omhandler livssyklus kostnader, universell utforming og miljø - som lyder:

«Statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.»

Flertallet i Forenklingsutvalget viser til at universell utforming ivaretas gjennom annen og mer presis lovgivning. Dette er for så vidt riktig, men vi mener dette ikke er tilstrekkelig.

Vi konstaterer at mindretallet i Forenklingsutvalget mener at bestemmelsen må opprettholdes fordi en slik regel skaper bevissthet hos oppdragsgiver om hva som bør prioriteres i planleggingen av en anskaffelse. De mener det er et stort behov for å finne dekning i anskaffelsesdirektivet for at disse hensynene skal veie tungt i anskaffelsesprosesser. Dette er et syn FFO støtter.

Hensynet til universell utforming ble tatt inn i regelverket ved en lovendring i 2006, bl.a. som en gjennomføring av direktiv 2004/18/EF i norsk rett. De samme kravene følger også av annen sentral lovgivning. Etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13 første ledd skal offentlige virksomheter «*arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten*». Samme plikt påligger private virksomheter som er «*rettet mot allmennheten*». Det vises også til plan- og bygningsloven § 29-3 første ledd, hvor det heter at alle byggetiltak etter sin funksjon skal være universelt utformet, og rekken av detaljerte regler om universell utforming i byggeteknisk forskrifts kapittel 8 og 12.

FFO er av den oppfatning at prinsippet om universell utforming bør omtales i alt relevant lovverk, herunder også Lov om offentlige anskaffelser, for å stimulere til at Norge blir universelt utformet innen 2025.

FFO går på denne bakgrunn imot forslaget om å fjerne bestemmelsen om universell utforming i loven og støtter mindretallets syn på dette punkt.

Hjelpemiddelområdet og tjenester til ressurskrevende brukere

FFO er som sagt positiv til en forenkling av anskaffelsesregelverket og en oppmykning av praktiseringen av Lov om offentlige anskaffelser. Imidlertid mener vi at hjelpemidler og tjenester til ressurskrevende brukere bør unntas fra loven.

Hjelpemiddelområdet

Konkurransesituasjonen i hjelpemiddelbransjen, hvor NAV er innkjøper, er betydelig svekket etter innføringen av Lov om offentlige anskaffelser. Det er svært få leverandører igjen i dette markedet. Manglende forutsigbarhet for bruker og leverandør har vært et stort problem. Mange brukere, som er blitt vant til og trives med et produkt, har erfart at produktet de har behov for ikke lenger finnes på markedet.

Mange norske hjelpemiddelleverandører med gode kvalitetsprodukter, ble som følge av denne praksisen borte fra markedet. Det førte i sin tur til at innovasjonselementet ved anskaffelser på hjelpemiddelområdet ble borte. Senere har imidlertid praksis i NAV blitt noe endret ved at innovasjonselementet er tatt inn igjen som sentralt premiss i de fleste anskaffelser.

FFO ønsker leverandørmangfold, særlig på de viktigste kroppsnære produktene brukerne har behov for. Rullestoler er eksempel på et produkt som i de aller fleste tilfeller må spesialtilpasses. Enkle hjelpemidler som kan brukes av mange, for eksempel rullestolramper, kan etter vårt syn kjøpes inn gjennom en tradisjonell rammeavtale.

FFO mener det er behov for et system som bedre ivaretar brukernes individuelle behov og sikrer den enkelte bruker en tydelig medbestemmelsesrett ved valg av hjelpemiddel. Et system med innkjøp regionalt eller fylkeskommunalt på alle brukersensitive områder mener vi kan være hensiktsmessig. NAV sentralt skal i et slikt system kun prekvalifisere aktuelle leverandører. Innkjøp av disse produktene lokalt vil fordre at innkjøpskompetansen lokalt bygges opp, mens byråkratiet på innkjøpsområdet i NAV sentralt kan bygges ned.

FFO har valgt å gå ut av de etablerte brukervedvirkningsprosesser på innkjøp av hjelpemidler i NAV, fordi dette området etter vår oppfatning bør unntas Lov om offentlige anskaffelser. Dette er prinsipielt svært viktig for oss.

Ressurskrevende tjenester

Kommunenes praksis med å anbudsette brukere med behov for ressurskrevende tjenester er i strid med FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), som Norge har signert og ratifisert, både med hensyn til personvernet og respekten for enkeltindividet.

Anbudene omfatter valg av bosted, hvor foreslått løsning ofte har et institusjonslignende preg og tilhørende tjenestetilbud. FFO mener det er svært viktig for brukeren ikke å miste et trygt og godt fungerende boligtilbud og gode tjenester, på grunn av et lavere tilbud fra en annen leverandør. Det er uholdbart både for sårbare brukere og apparatet rundt når de blir kasteballer i et anbudssystem.

FFO ønsker derfor at tjenesteområder som omfatter individuelt tilpassede produkter eller tjenester og kroppsnære hjelpemidler, unntas fra Lov om offentlige anskaffelser. På disse områdene er det behov for en stabilitet, langsiktighet og forutsigbarhet.

Anbudskonkurranse for ideelle organisasjoner

Det er i dagens anskaffelsesregelverk anledning til å reservere anbudskonkurranser for ideelle organisasjoner. FFO mener ideelle aktører utgjør et positivt supplement til offentlig sektor og at disse fortsatt skal ivaretas gjennom egne anbudskonkurranser.

Vi deler KS sin oppfatning om at dette bør videreføres på EØS terskelnivå på 750 000 euro, tilsvarende ca. 6 mill. kroner. Nivået i dag er på kr. 500 000. Vi støtter KS som mener at det må legges til rette for at ideelle organisasjoner fortsatt kan være tilbyder av helse- og sosialtjenester og at unntaket må videreføres.

4. Konklusjon

Forslaget om å fjerne formuleringen om universell utforming i loven er svært uheldig, sett i lys av regjeringens mål om et universelt utformet Norge innen 2025. FFO går derfor imot forslaget og vil beholde paragrafen slik den er formulert i dag.

FFO ber videre om at tjenesteområder som omfatter individuelt tilpassede produkter eller tjenester og kroppsnære hjelpemidler, unntas fra Lov om offentlige anskaffelser, fordi vi tror det sikrer et bedre og mer stabilt tilbud til denne brukergruppen.

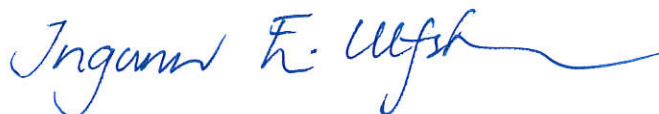
Vi mener det er svært viktig at ideelle organisasjoner fortsatt kan være tilbyder av helse- og sosialtjenester, slik det praktiseres i dag.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Knut Magne Ellingsen
Leder

Ingunn Ulfsten
Fagpolitisk leder